

ความเห็นในการวินิจฉัยคดีส่วนตัว
ของ นายเฉลิมพล เอกอุรุ ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

คำวินิจฉัยที่ ๒๑ - ๒๓/๒๕๕๑

เรื่องพิจารณาที่ ๔/๒๕๔๕

เรื่องพิจารณาที่ ๒/๒๕๕๐

เรื่องพิจารณาที่ ๔/๒๕๕๐

วันที่ ๒๖ ธันวาคม พุทธศักราช ๒๕๕๑

ประเด็นวินิจฉัย

ประเด็นที่หนึ่ง ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง มาตรา ๓๐๕ ทวิ วรรคหนึ่งและวรรคสี่
ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ มาตรา ๒ มาตรา ๔ มาตรา ๖
มาตรา ๒๖ มาตรา ๒๗ มาตรา ๒๘ และมาตรา ๓๐ หรือไม่

ประเด็นที่สอง ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง มาตรา ๓๐๕ ทวิ วรรคหนึ่งและวรรคสี่
ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ มาตรา ๒๑๕ หรือไม่

ความเห็น

ประเด็นที่หนึ่ง พิจารณาแล้วเห็นว่า รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐
มาตรา ๒ มาตรา ๔ และมาตรา ๖ อยู่ในหมวด ๑ บททั่วไป กล่าวคือ มาตรา ๒ บัญญัติถึงระบอบ
การปกครองของไทยว่าประเทศไทยมีการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข
มาตรา ๔ เป็นบทบัญญัติรับรองและให้ความคุ้มครองศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ สิทธิเสรีภาพและ
ความเสมอภาคของบุคคล ส่วนมาตรา ๖ นั้น กำหนดให้รัฐธรรมนูญเป็นกฎหมายสูงสุดของประเทศ
บทบัญญัติใดของกฎหมาย กฎหรือข้อบังคับ ถ้าขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ บทบัญญัตินั้นเป็นอันใช้บังคับ
มิได้ จึงเห็นได้ว่า มาตราต่าง ๆ ที่กล่าวมาเหล่านั้น เป็นการกำหนดหลักการโดยทั่วไป

ส่วนมาตรา ๒๖ มาตรา ๒๗ มาตรา ๒๘ และมาตรา ๓๐ เป็นบทบัญญัติที่ด้วยสิทธิและ
เสรีภาพของชนชาวไทย ทั้งนี้ มาตรา ๒๖ บัญญัติให้การใช้อำนาจโดยองค์กรของรัฐทุกองค์กร

ต้องคำนึงถึงศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ สิทธิและเสรีภาพ ตามบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๗ เป็นบทบัญญัติที่กำหนดให้สิทธิและเสรีภาพที่รัฐธรรมนูญนี้รับรองไว้โดยชัดแจ้ง โดยปริยายหรือโดยคำวินิจฉัยของศาลรัฐธรรมนูญ ได้รับความคุ้มครองและผูกพันรัฐสภา คณะรัฐมนตรี ศาล รวมทั้งองค์กรตามรัฐธรรมนูญและหน่วยงานของรัฐโดยตรงในการตรากฎหมาย การใช้บังคับกฎหมาย และการตีความกฎหมาย มาตรา ๒๘ เป็นบทบัญญัติให้บุคคลอย่างศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์หรือใช้สิทธิและเสรีภาพของตนได้เท่าที่ไม่ละเมิดสิทธิและเสรีภาพของบุคคลอื่น ไม่เป็นปฏิปักษ์ต่อรัฐธรรมนูญหรือไม่ขัดต่อศีลธรรมอันดีของประชาชน กับยอมให้บุคคลซึ่งถูกละเมิดสิทธิหรือเสรีภาพที่รัฐธรรมนูญนี้รับรองไว้ สามารถยกบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญนี้เพื่อใช้สิทธิทางศาลหรือยกขึ้นเป็นข้อต่อสู้คดีในศาลได้ ส่วนมาตรา ๓๐ บัญญัติรับรองความเสมอภาคของบุคคลว่า บุคคลย่อมเสมอกันในกฎหมายและได้รับความคุ้มครองตามกฎหมายเท่าเทียมกัน ชายและหญิงมีสิทธิเท่าเทียมกัน การเลือกปฏิบัติโดยไม่เป็นธรรมต่อบุคคลจะกระทำมิได้

สำหรับประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง มาตรา ๓๐๕ ทวิ ที่ผู้ร้องอ้างว่าขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒ มาตรา ๔ มาตรา ๖ มาตรา ๒๖ มาตรา ๒๗ มาตรา ๒๘ และมาตรา ๓๐ นั้น ได้มีการแก้ไขเพิ่มเติมครั้งสุดท้ายโดยพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง (ฉบับที่ ๒๑) พ.ศ. ๒๕๔๗ มาตรา ๔ ซึ่งเป็นการแก้ไขเพิ่มเติมในส่วนของมาตรา ๓๐๕ ทวิ วรรคหนึ่งและวรรคสี่ ทั้งนี้เพื่อให้การบังคับคดีเป็นไปด้วยความเป็นธรรมโดยคุ้มครองสิทธิของบุคคลภายนอกผู้มีส่วนได้เสียในการบังคับคดี และให้การขายทอดตลาดทรัพย์สินของลูกหนี้ตามคำพิพากษาสามารถดำเนินไปได้อย่างมีประสิทธิภาพ รวดเร็ว และเป็นธรรมกับผู้ซื้อทรัพย์สินจากการขายทอดตลาด และเป็นไปตามเจตนารมณ์ของประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ที่ว่าด้วยการขายทอดตลาด

พิจารณาแล้วเห็นว่า ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง มาตรา ๓๐๕ ทวิ วรรคหนึ่ง ได้วางหลักการขายทอดตลาดทรัพย์สินของลูกหนี้ตามคำพิพากษา โดยในการขายทอดตลาดครั้งแรกนั้น ให้สิทธิแก่เจ้าหนี้ตามคำพิพากษา ลูกหนี้ตามคำพิพากษาหรือบุคคลผู้มีส่วนได้เสียที่จะคัดค้านว่า ราคาที่มีผู้เสนอราคาสูงสุด มีจำนวนต่ำเกินสมควร และกำหนดให้เจ้าพนักงานบังคับคดีต้องเลื่อนการขายทอดตลาดออกไป เพื่อเปิดโอกาสให้เจ้าหนี้ตามคำพิพากษา ลูกหนี้ตามคำพิพากษาหรือบุคคลผู้มีส่วนได้เสียในการบังคับคดีไม่ว่าจะเป็นบุคคลที่คัดค้านหรือไม่ก็ตาม หาผู้ซื้อที่จะเสนอซื้อในราคาที่บุคคลดังกล่าวต้องการมาเสนอซื้อในการขายทอดตลาดครั้งต่อไป โดยผู้เสนอราคาสูงสุดต้องผูกพัน

กับราคาที่เสนอเป็นระยะเวลาสามสิบวันนับแต่วันที่เสนอราคา และในการขายทอดตลาดครั้งต่อไป หากมีผู้เสนอราคาไม่สูงกว่าราคาที่มีผู้เสนอราคาสูงสุดในครั้งก่อนหรือไม่มีผู้เสนอราคาก็ให้เจ้าพนักงาน บังคับคดีเกาะไม้ขายให้แก่ผู้เสนอราคาสูงสุดในการขายครั้งก่อน เจ้าหนี้ตามคำพิพากษา ลูกหนี้ ตามคำพิพากษาหรือบุคคลผู้มีส่วนได้เสียในการบังคับคดี ไม่อาจคัดค้านราคาโดยอ้างว่าราคามีจำนวน ต่ำเกินสมควรได้อีก

บทบัญญัติดังกล่าวนี้ มีจุดมุ่งหมายเพื่อให้การขายทอดตลาดทรัพย์สินของลูกหนี้ตามคำพิพากษา สามารถดำเนินไปได้อย่างมีประสิทธิภาพ รวดเร็วและเป็นธรรมแก่ผู้ซื้อทรัพย์สินจากการขายทอดตลาด เพราะหากเปิดโอกาสให้มีการคัดค้านราคาได้อีก ก็คงจะมีการคัดค้านราคาในกรณีเช่นนี้ทุกครั้งไป ทำให้การขายทอดตลาดทรัพย์สินของลูกหนี้ตามคำพิพากษาถูกถ่วงเวลาให้เนิ่นนานออกไปและ อาจไม่สามารถดำเนินการให้เป็นผลสำเร็จได้ ซึ่งจะไม่เป็นธรรมแก่ผู้ซื้อทรัพย์สินได้โดยสุจริต จากการขายทอดตลาด ถ้าพิจารณาจากในแง่ของผู้คัดค้านราคา บทบัญญัตินี้ก็เปิดโอกาสหรือ ให้สิทธิให้ผู้คัดค้านราคาได้มีโอกาสคัดค้านราคา และจัดหาผู้ซื้อที่จะเสนอราคาตามที่ตนเองต้องการ มาในการขายทอดตลาดครั้งแรกแล้ว หากการขายทอดตลาดของเจ้าพนักงานบังคับคดีเกิดจากการคบคิดกัน น้อฉลในระหว่างผู้ที่เกี่ยวข้องในการสู้ราคาหรือความไม่สุจริตหรือความประมาทเลินเล่ออย่างร้ายแรง ของเจ้าพนักงานบังคับคดีในการปฏิบัติหน้าที่ ผู้คัดค้านราคาอาจยื่นคำร้องต่อศาลเพื่อขอให้มีการ สั่งเพิกถอนการขายทอดตลาดได้ ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง มาตรา ๓๐๕ ทวิ วรรคสอง บทบัญญัตินี้เป็นการให้สิทธิ แต่ไม่ใช่เป็นการให้สิทธิโดยไม่มีขอบเขตจำกัด การจำกัดขอบเขต ของสิทธิก็เป็นไปตามบทบัญญัติของกฎหมายซึ่งมีผลใช้บังคับเป็นการทั่วไป เพื่อความเป็นธรรมแก่ทุกฝ่าย ที่เกี่ยวข้องอย่างเสมอภาคกัน โดยไม่ได้กระทบกระเทือนสาระสำคัญของสิทธิและเสรีภาพตามที่บัญญัติ ไว้ในรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ มาตรา ๒๕ และมาตรา ๓๐ จึงเห็นว่า ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง มาตรา ๓๐๕ ทวิ วรรคหนึ่ง ไม่ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ แห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ มาตรา ๒ มาตรา ๔ มาตรา ๖ มาตรา ๒๖ มาตรา ๒๗ มาตรา ๒๘ และมาตรา ๓๐

ส่วนประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง มาตรา ๓๐๕ ทวิ วรรคสี่ ซึ่งได้มีการแก้ไขเพิ่มเติม โดยพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง (ฉบับที่ ๒๑) พ.ศ. ๒๕๔๓ มาตรา ๔ ซึ่งใช้ข้อความว่า “คำสั่งของศาลตามวรรคสองให้เป็นที่สุด” แทนข้อความเดิมที่ว่า “คำสั่ง ของศาลตามวรรคสองให้อุทธรณ์ไปยังศาลอุทธรณ์ได้” และคำพิพากษาหรือคำสั่งของศาลอุทธรณ์

ให้เป็นที่สุด” นั้น พิจารณาแล้วเห็นว่า แม้จะเป็นการจำกัดสิทธิของกลุ่มความในการที่จะใช้สิทธิอุทธรณ์ก็ตาม แต่การจำกัดสิทธิเช่นนี้ก็เป็นขึ้นเพื่อให้เกิดการพิจารณาคดีที่มีการร้องขอให้เพิกถอนการขายทอดตลาดทรัพย์สินของลูกหนี้ตามคำพิพากษาดำเนินคดีด้วยเหตุที่ราคาที่ได้จากการขายทอดตลาดมีจำนวนต่ำกว่าเงินสมควรอันเนื่องมาจากการคบคิดกันฉ้อฉลในระหว่างผู้ที่เกี่ยวข้องในการเข้าสู่ราคา ความไม่สุจริตหรือความประมาทเลินเล่ออย่างร้ายแรงของเจ้าพนักงานบังคับคดี ดำเนินไปได้ด้วยความรวดเร็ว และเกิดความเป็นธรรมแก่ทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้อง ทั้งนี้ไม่กระทบกระเทือนสาระสำคัญแห่งสิทธิและเสรีภาพแต่อย่างใด จึงเห็นว่าประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง มาตรา ๓๐๕ ทวิ วรรคสี่ ไม่ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ มาตรา ๒ มาตรา ๔ มาตรา ๖ มาตรา ๒๖ มาตรา ๒๗ มาตรา ๒๘ และมาตรา ๓๐

ประเด็นที่สอง พิจารณาแล้วเห็นว่า รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ เป็นบทบัญญัติที่อยู่ในหมวดศาล มาตรา ๒๑๕ วรรคหนึ่ง เป็นบทบัญญัติที่จัดระเบียบและโครงสร้างอำนาจหน้าที่ของศาลยุติธรรม โดยกำหนดให้ศาลยุติธรรมมีสามชั้น คือ ศาลชั้นต้น ศาลอุทธรณ์ และศาลฎีกา ซึ่งโดยทั่วไปแล้วการพิจารณาพิพากษาคดีของศาลยุติธรรมต้องดำเนินการไปตามลำดับชั้นของศาล เว้นแต่ที่มีบัญญัติไว้เป็นอย่างอื่นในรัฐธรรมนูญหรือกฎหมายอื่น ซึ่งแสดงว่ารัฐธรรมนูญมิได้บัญญัติให้การรับรองสิทธิของกลุ่มความที่จะได้รับการพิจารณาในศาลยุติธรรมให้ครบทั้งสามชั้นศาลกล่าวคือ รัฐธรรมนูญหรือกฎหมายอาจกำหนดให้แต่ละศาลมีอำนาจพิจารณาคดีเป็นกรณีพิเศษหรือให้การพิจารณาพิพากษาคดีเป็นที่ยุติในศาลใดศาลหนึ่งก็ได้ จึงเห็นว่า ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง มาตรา ๓๐๕ ทวิ วรรคหนึ่งและวรรคสี่ ไม่ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ มาตรา ๒๑๕ วรรคหนึ่ง ส่วนมาตรา ๒๑๕ วรรคสอง วรรคสาม วรรคสี่และวรรคห้า บัญญัติถึงอำนาจหน้าที่ในการพิจารณาพิพากษาคดีของศาลฎีกา ไม่เกี่ยวข้องกับประเด็นตามคำร้อง จึงไม่ต้องพิจารณาวินิจฉัย

อาศัยเหตุผลดังกล่าวข้างต้น จึงวินิจฉัยว่า ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง มาตรา ๓๐๕ ทวิ วรรคหนึ่งและวรรคสี่ ไม่ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ มาตรา ๒ มาตรา ๔ มาตรา ๖ มาตรา ๒๖ มาตรา ๒๗ มาตรา ๒๘ มาตรา ๓๐ และมาตรา ๒๑๕

นายเฉลิมพล เอกอรุ

ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ